

בבית המשפט העליון

ע"א 7640/18

לפני: כבוד הנשיאה א' חיות

המערער: אפי חוגי

נגד

המשיב: מנהל מס שבח מקרקעין תל אביב

ערעור על החלטת יושבת ראש ועדת ערר מיסוי מקרקעין, השופטת י' סרוסי, בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מיום 17.10.2018 בו"ע 68019-07-18 שלא לפסול עצמה מלהוסיף ולדון בעניינו של המערער

תשובת המשיב מיום 20.12.2018

בשם המערער: עו"ד משה הר שמש

בשם המשיב: עו"ד חן אבידוב

פסק-דין

זהו ערעור על החלטת יושבת ראש ועדת ערר מיסוי מקרקעין בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופטת י' סרוסי) בו"ע 68019-07-18 מיום 17.10.2018 שלא לפסול עצמה מלהוסיף ולדון בעניינו של המערער.

1. המערער הגיש ערר על החלטת המשיב הנוגעת לבקשות שונות שהגיש, בין היתר, בעניין הארכת מועדים לפי סעיף 107 לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963 (להלן: חוק מיסוי מקרקעין). עוד בטרם התקיימו דיונים בהליך הגיש המערער בקשה לפסילת המותב וזאת, בעיקר, מן הטעם שהשופטת י' סרוסי שימשה בעבר כיועצת משפטית של המשיב במשך עשור ושימשה כמנהלת של משרדיו עד למינויה כשופטת, וכי בתפקידיה אלה עסקה, כך נטען, בנושא הנדון בערר. ביום 17.10.2018 נדחתה, כאמור, הבקשה. נפסק כי בין המותב ובין עובדי המשיב לא התקיימה כל מערכת יחסים עסקית או חברית החורגת מיחסים מקצועיים גרידא. "היו אלה יחסי עבודה

מקצועיים הנעדרים לחלוטין את האלמנטים המאפיינים יחסים עסקיים". זאת, שכן עובדי המשיב לא היו לקוחות של המותב, הוא לא קיבל מהם שכר טרחה ולא הייתה לו כל תלות כלכלית בהם שכן המותב, בהיותו עובד מדינה אותה העת, קיבל את שכרו ממנה. עוד הודגש כי קשרי עבודה שאינם מאופיינים בקשרי חברות משמעותיים אינם מקימים עילת פסלות. המותב הוסיף כי לאחר מינויו לשיפוט הוחלה עליו תקופת צינון שנסתיימה זה מכבר, שבמהלכה לא נותבו אליו תיקים הנוגעים לתחומי העיסוק הקודמים שלו.

2. כמו כן, נדחתה טענת המערער כי השאלות שעולות בערר נדונו על ידי המותב במסגרת תפקידו הקודם, וכי על כן יש מקום לפסול אותו. נקבע כי שאלה זו היא שאלה משפטית, ובנסיבות מעין אלה אין בעובדה שהשופט עסק בה בתפקידו הקודם או שהיה שותף לקביעות המדיניות בנושא כדי לפסול אותו מלשבת בדין. המותב הוסיף כי חלפו שנתיים וחצי מאז מונה לשיפוט וכי, מטבע הדברים, הוא לא עסק בתפקידו הקודמים בהחלטות הנדונות בערר ולא עסק בעניינו של המערער. בצד אלה, נדחתה טענת המערער כי המותב הביע עמדה ביושבו על כס השיפוט בשאלות שבמחלוקת במסגרת הליך שיפוטי אחר. נקבע שהטענה נטענה ללא ביסוס, וכך נקבע שאין בהבעת עמדה במסגרת הליך משפטי אחר כדי להוות עילה לפסילת המותב מלדון בתיקים נוספים המעלים שאלות דומות. לבסוף, נדחתה הטענה כי יש לקבל את הבקשה מחמת מראית פני הצדק.

3. מכאן הערעור שבפניי. לטענת המערער למותב היכרות קרובה וממושכת עם נציגי המשיב, מעבר להיכרות מקצועית אקראית גרידא, המקימה חשש ממשי למשוא פנים. זאת, לנוכח העבודה הממושכת של השופטת במשך כ-25 שנים אצל המשיב. המערער טוען כי בנסיבות אלה יש לקבוע כי מדובר ב"קרבה ממשית" המקימה עילת פסלות או כי יש לראות את המשיב כ"לקוח של השופט" במובן זה שנמנעת ישיבתו בדין. בנוסף, נטען כי המותב עסק והיה מעורב במהלך עבודתו אצל המשיב באופן ישיר ומתמשך בתיקים המעוררים שאלות דומות לאלו המתעוררות בהליך מושא הערעור דנן. לחלופין, נטען כי יש להורות על פסילת המותב מחמת מראית פני הצדק.

4. המשיב מנגד סבור שדין הערעור להידחות. נטען כי אין בקיומם של קשרים מקצועיים קודמים כדי להצדיק את פסילת המותב, וכי תפקידה של השופטת במשיב היה תפקיד ציבורי ונטול כל אינטרס אישי. מכל מקום, נטען כי היא לא עסקה בעניינים הנוגעים למערער. המשיב מדגיש כי טענות המערער הן גורפות ומקימות, לשיטתו, עילת פסלות גורפת של המותב מלעסוק בנושאים מסוימים באופן הנוגד את מגמת פסיקתו של בית משפט זה. בפרט, נטען כי בתחום המסים נשמעים לרוב תיקים בפני מספר מצומצם

של שופטים בעלי ידע ומומחיות בתחום אותו צברו בשנות עבודתם טרם מינוי, לרבות בשירות המדינה. המשיב מוסיף כי המערכת המשפטית מכירה בצורך לקיים תקופות צינון לשופטים שעסקו בטרם מונו לשיפוט בתפקידים מסוימים בעיקר בשירות הציבורי וכי בענייננו המותב לא שמע עררי מיסוי מקרקעין במשך קרוב לשנתיים מיום מינויו. עוד טוען המשיב כי אין מקום לפסול את המותב בשל הטענה שעסק בעבר בהליכים המעוררים שאלות דומות לאלה המועלות בהליך מושא הערעור.

5. לאחר שעיינתי בערעור על נספחיו ובתשובה לו באתי לידי מסקנה כי דינו להידחות. טענתו המרכזית של המערער נוגעת לכך שהמותב עבד בעבר ברשות המסים ובמשרדו של המשיב באופן ספציפי. לשיטתו יש מקום לפסול את המותב בשל הקשרים המקצועיים שנקמו בינו ובין עובדי המשיב. אין בידי לקבל טענה זו. ה"קרבה הממשית" שנקבעה בסעיף 77א(א1)(1) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט) לשם פסילת המותב היא אך אותה קרבה המבססת חשש ממשי למשוא פנים. קרבה כזו נבחנת בהתאם לנסיבות המקרה ובשים לב לאופי ההיכרות, מסגרתה, משכה ומשך הזמן שחלף מאז ההיכרות (ע"פ 1892/08 טרוטי נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (23.6.2009) (להלן: עניין טרוטי)). בהקשר זה כבר נפסק כי "שופטים רבים כיהנו, טרם מינויים, כעובדי מדינה בגופים הקשורים באכיפת החוק. אין לאפיין את היחסים בין עורכי הדין השונים בגופים הללו, ואת מעורבותם, כזהים לשותפות עסקית מסחרית. כלל גורף המאפשר פסלות במקרים אלה הינו בלתי סביר" (ע"פ 3512/14 דג'לדטי נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (20.5.2014)). בענייננו מדובר בהיכרות מקצועית גרידא, ולא נטען לקיומה של קרבה אישית של המותב למי מבעלי הדין או לעובדי המשיב. כפי שנפסק, היכרות זו אינה עולה כדי "קשרי חברות משמעותיים", וממילא – מעבר לעצם ההיכרות – לא נטען כי הקשרים בין המותב ובין מי מעובדי המשיב נמשכים גם בעת הנוכחית, בחלוף כשנתיים וחצי מאז מינוי המותב לשיפוט. על כן, איני סבורה כי העובדה שהמותב עבד בעבר אצל המשיב יש בה לבדה כדי להביא לפסילתו.

6. הוא הדין באשר לטענתו השנייה של המערער הנוגעת לכך שהמותב עסק בעבר בהליכים דומים בעניין הארכות מועד לפי סעיף 107 לחוק מיסוי מקרקעין. סעיף 77א(א1)(3) לחוק בתי המשפט קובע כי שופט לא ישב בדין מקום שבו "בטרם התמנה לשופט היה השופט מעורב באותו ענין הנדון בהליך שלפניו כבא כוח, כבורר, כמגשר, כעד, כיועץ מקצועי, כמומחה, או בדרך דומה אחרת". וכבר נפסק בהקשר זה כי "אין בעמדתו של שופט אשר נוצרה במהלך ובמסגרת תפקידו הקודם, כדי להוות עילה אוטומטית לפסילתו מלדון בתיק המעלה סוגיה דומה להכרעה [...] עילת פסילה נגד שופט אינה מתגבשת רק בשל קביעת מדיניות באשר לסוג העניינים שבהם דן במסגרת

מילוי תפקיד קודם, ואשר עומדים לדיון בפניו כשופט שכן קביעת המדיניות, לכשעצמה, אינה משולה למעורבות קודמת במושא העניין" (עניין סרוסי, פסקה 7). במקרה דנן נפסק כי המותב לא טיפל בעניינו של המערער או בהליכים הנוגעים לו. העובדה שהמותב טיפל בהליכים אחרים המעוררים שאלות דומות אף היא אין בה כדי להקים עילת פסלות. הסמכות הקבועה בסעיף 107 לחוק מיסוי מקרקעין היא סמכות כללית להארכת מועדים והחלטה בעניין זה היא קונקרטי ונסיבתית ומיוסדת על עובדותיו של כל מקרה ומקרה. לבסוף, טעמים של מראית פני הצדק אף הם אינם מצדיקים את פסילת המותב במקרה זה (ע"א 9108/08 פלוני נ' פלונית, פסקה 6 (9.12.2008)).

אשר על כן, הערעור נדחה.

ניתן היום, י"ח בטבת התשע"ט (26.12.2018).

ה נ ש י א ה